

DIVORȚ , ȘI ACCESORII

Practică judiciară comentată

Lucian Lungu

BIBLIOTECA PRACTICĂ DE
DREPT CIVIL ȘI DREPT
PROCESUAL CIVIL

UJ

Cuprins

Cuvânt-înainte	11
CAPITOLUL 1. COMPETENȚA INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI.....	15
1. Competența internațională a instanțelor române. Element de extraneitate care să atragă aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1111/2019. Noțiunea de reședință obișnuită. Forul de necesitate	15
2. Competența internațională. Solicitarea transferului de competență pentru o instanță necompetentă, dar mai bine plasată, pentru a soluționa cauza, în condițiile art. 15 din Regulamentul nr. 2201/2003. Locuință minor. Autoritate părintească.....	19
3. Competența internațională. Aplicarea prioritara a Regulamentului nr. 2201/2003 în defavoarea Codului de procedură civilă. Valența declarației notariale de acceptare a competenței instanțelor române în raport de reședința obișnuită a părților. Cetățean moldovean cu reședința în Republica Moldova și cetățean român cu reședința în Italia.....	26
4. Necompetența internațională a instanțelor române în soluționarea cererilor accesorii divorțului. Situațiile de prorogare a competenței stabilite de art. 12 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2013. Competența în materia răspunderii părintești în funcție de interesul superior al copilului și de criteriul proximității	37
5. Competența teritorială absolută. Divorț. Reședința obișnuită a soților în străinătate. Evaluarea probatoriului privind stabilirea reședinței obișnuite	44
CAPITOLUL 2. ÎNCUVIINȚAREA ȘI ADMINISTRAREA PROBELOR	50
1. Inadmisibilitatea probelor. Obținerea prin încălcarea legii a înregistrărilor video și a planșelor foto. Accesarea telefonului mobil al fostei soții și copierea fotografiilor. Conținut explicit	

sexual al filmărilor stocate pe telefonul mobil. Admisibilitatea și autenticitatea probelor	50
2. Obținerea probelor prin încălcarea legii ori a bunelor moravuri. Inadmisibilitatea probei video cu soția îmbrăcată în lenjerie intimă, în interiorul căminului conjugal.....	63
3. Proba cu raportul de expertiză medico-legală psihiatrică extrajudiciară. Relevanța juridică a Dispoziției Colegiului Psihologilor din România nr. 2/2016 pentru recunoașterea fenomenului alienării parentale/părintești și prevederilor Protocolului privind recunoașterea alienării parentale, încheiat între Institutul de Psihologie Judiciară și Asociația Română pentru Custodie Comună.....	72
CAPITOLUL 3. DIVORȚUL DIN CULPĂ COMUNĂ.....	82
1. Divorț din culpă comună. Autoritate părintească. Culpă în procente matematice. Conținutul noțiunii de „autoritate părintească exercitată în comun”	82
2. Divorț din culpă comună. Continuarea procesului de divorț de către moștenitori. Aprecierea culpei în raport de evenimentul determinant al destrămării căsniciei	97
3. Divorț din culpă comună. Legea străină aplicabilă divorțului. Inexistența divorțului din „culpă comună” în legea engleză	116
CAPITOLUL 4. DIVORȚUL DIN CULPĂ EXCLUSIVĂ.....	129
1. Divorț din culpă exclusivă – violență fizică, pe fondul consumului de alcool. Dreptul la despăgubiri. Stabilirea existenței și întinderii unui prejudiciu viitor	129
2. Divorț din culpă exclusivă – relație extraconjugală, urmată de părăsirea locuinței conjugale. Dreptul la despăgubiri. Prestație compensatorie – necesitate dezechilibru semnificativ. Încasarea dividendelor după despărțirea în fapt.....	141
3. Divorț din culpă exclusivă. Dreptul la despăgubiri. Analiza graduală a culpei soțului: distincția dintre motivele de divorț și acțiunile supraadăugate ale soțului vinovat.....	154

4. Divorț din culpă exclusivă. Căsătorie de conveniență – tolerare în timp a comportamentului soțului culpabil. Dreptul la despăgubiri.....	160
5. Divorț din culpă exclusivă. Cauzele determinante pentru destrămarea căsniciei. Pensie de întreținere – condiții pentru acordarea de la data pronunțării hotărârii.....	178
CAPITOLUL 5. NUMELE DE FAMILIE DUPĂ CĂSĂTORIE.....	195
1. Nume de familie după căsătorie. Noțiunea de „motive temeinice” – limitarea consecințelor divorțului asupra minorilor. Menținerea numelui din căsătorie în lipsa sonorității sau faimei.....	195
2. Nume de familie după căsătorie. Stabilirea numelui în caz de divorț <i>versus</i> încetarea căsătoriei prin decesul soțului.....	200
CAPITOLUL 6. AUTORITATEA PĂRINTEASCĂ.....	203
1. Autoritate părintească exclusivă. Conduita procesuală culpabilă a părintelui-criteriu pentru exercitarea autorității părintești în mod exclusiv. Absențe cronicizate, de durată, ale tatălui din viața minorului.....	203
2. Autoritate părintească exclusivă. Inadmisibilitatea modificării autorității părintești și a schimbării locuinței minorului după pronunțarea răpirii internaționale a minorului.....	219
3. Autoritate părintească exclusivă – boală psihică ce pune în pericol minorii. Legături personale doar într-un spațiu adecvat pus la dispoziție de Direcția Generală pentru Asistență Socială și Protecția Copilului, sub supravegherea și consilierea unui specialist. Contacte telefonice audio și video, precum și apeluri video prin aplicații de comunicare la distanță (de tip WhatsApp) cu frecvență săptămânală.....	232
4. Autoritate părintească comună. Pensie de întreținere. Părintele care locuiește în străinătate nu este exclus de la cotitularitatea exercitării autorității părintești. Stabilirea pensiei de întreținere prin luarea în calcul a obligațiilor părintelui din străinătate (cheltuieli de întreținere, rată mașină etc.).....	253

CAPITOLUL 7. LOCUINȚĂ MINOR	276
1. Locuință minor. Condiții jurisprudențiale pentru stabilirea locuinței minorului de tip <i>locuință alternantă</i>	276
2. Locuință minor. Stabilire locuință minor la „tatăl psihologic” în defavoarea tatălui biologic. Stabilire nume după tăgada paternității.....	302
3. Locuință minor la tată. Opinie fluctuantă a minorului. Nevoia de educație școlară corespunzătoare a copilului. Pensia de întreținere raportată la prezumția de paternitate	316
4. Locuință minor la tată. Principiul menținerii fraților împreună – criteriu pentru stabilirea locuinței minorilor.....	333
5. Locuință minor. Opinie oscilantă a minorului. Simptomele alienării parentale recunoscute prin evaluarea psihologică	341
6. Locuință minor. Locuință formală (<i>de iure</i>) la tată și reală (<i>de facto</i>) la bunicii paterni. Primatul stabilirii locuinței la unul dintre părinți față de bunici	357
7. Locuință minor. Nevoia de stabilitate – criteriu de stabilire a locuinței minorului. Stabilire locuință minor la tată	372
 CAPITOLUL 8. PENSIE DE ÎNTREȚINERE.....	 388
1. Pensie de întreținere. Includerea diurnei pentru situația deplasărilor în țară/străinătate în baza de calcul al pensiei de întreținere. Diferența dintre diurnă și norma de hrană convenită personalului militar	388
2. Pensie de întreținere. Alocație de trai/diurnă plătită tuturor voluntarilor Națiunilor Unite atașați la diferite agenții ale Națiunilor Unite și Misiunilor de menținere a păcii din întreaga lume, inclusă în baza de calcul pentru stabilirea pensiei de întreținere. Interesul superior al copilului. Criterii de determinare a bazei de calcul al pensiei de întreținere.....	397
3. Pensie de întreținere. Includerea sporului de pericol obținut de militari în baza de calcul al pensiei de întreținere. Raportul de proporționalitate dintre starea de nevoie a creditorului și mijloacele de care dispune în concret debitorul.....	422

4. Pensie de întreținere. Lipsa caracterului de continuitate a elementelor componente ale salariului, constând în spor ore suplimentare, spor ore de noapte, spor lucru sâmbăta, duminica, sărbători – excluderea din baza de calcul al pensiei de întreținere430
5. Pensie de întreținere. Excluderea indemnizației de handicap din baza de calcul în raport de care se stabilește pensia de întreținere. Inaplicabilitatea prezumției de venituri437
6. Pensie de întreținere. Executarea prin poprire a pensiei de invaliditate versus indemnizația de handicap445
7. Pensie de întreținere. Plata obligației de întreținere scindată atât într-o sumă de bani, cât și în natură, pentru perioada în care minorul locuiește la părintele „nerezident”. Programul „generos” de legături personale versus locuința alternantă450
8. Pensie de întreținere. Prezumția de obținere de venituri. Noțiunea de „mijloace” și aptitudinea de a munci. Venituri fluctuante – stabilirea pensiei în cotă procentuală.....464
9. Pensie de întreținere. Bonurile de masă/tichetele de masă excluse de la calculul pensiei de întreținere474

LUCIAN LUNGU

DIVORȚ ȘI ACCESORII
PRACTICĂ JUDICIARĂ
COMENTATĂ

Universul Juridic
-2025-

Capitolul 1

COMPETENȚA INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI

1. Competența internațională a instanțelor române. Element de extraneitate care să atragă aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1111/2019. Noțiunea de reședință obișnuită. Forul de necesitate

Rezumat

Elementul de extraneitate reprezintă împrejurarea de fapt în legătură cu un raport juridic datorită căreia acest raport dobândește o legătură cu mai multe sisteme de drept sau legi aparținând unor țări diferite. În prezenta cauză, reședința părților în Danemarca, respectiv în Indonezia, și cetățenia indoneziană a pârâtei constituie elemente de extraneitate, care conferă raportului juridic litigios natura unui raport de drept internațional privat și față de care instanța urmează să analizeze, cu prioritate, competența internațională a instanțelor române.

În absența unui alt element de extraneitate care să atragă aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1111/2019 (respectiv reședința obișnuită a uneia dintre părți într-un stat membru UE sau cetățenia unui stat membru UE, cetățenia română a reclamantului neconstituind un element de extraneitate), instanța se va raporta la prevederile din Codul de procedură civilă. Referitor la noțiunea de reședință obișnuită, instanța reține criteriile stabilite de CJUE în hotărârea IB, în care s-a stabilit că utilizarea adjectivului „obișnuită” permite să se deducă faptul că reședința trebuie să prezinte un anumit caracter de stabilitate sau de regularitate și, pe de altă parte, transferul de către o persoană a reședinței sale obișnuite într-un stat membru reflectă voința acestei persoane de a stabili acolo, cu intenția de a-i conferi un caracter stabil, centrul permanent sau obișnuit al intereselor sale.

Asimilarea reședinței obișnuite a unei persoane, în speță a unui soț, cu centrul permanent sau obișnuit în care se situează interesele sale, nu militează în sensul de a accepta ca o pluralitate de reședințe să poată avea, simultan, un astfel de caracter (hotărârea IB, C-289/20 a CJUE, din data de 25.11.2021, ECLI:EU:C:2021:955).

Codul de procedură civilă: art. 1.066 alin. (1), art. 1.070, art. 1.071, art. 1.081 alin. (2) pct. 2

Regulamentul (CE) nr. 1111/2019 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești și privind răpirea internațională de copii (reformare): paragraful 96

Sentința civilă nr. 2088/06.03.2023, pronunțată de Judecătoria Sectorului 5, București, www.rejust.ro

Prin acțiunea înregistrată pe rolul acestei instanțe, la data de 03.10.2022, sub nr. 24065/302/2022, reclamantul A.F. a chemat în judecată pârâta A.E., solicitând instanței ca, prin hotărârea ce o va pronunța, să dispună desfacerea căsătoriei încheiate între părți, la data de 13.12.2018, înregistrată sub nr. 9/18.11.2019, la Ambasada României la Jakarta, conform certificatului de căsătorie seria (...) nr. (...), din culpă comună și obligarea pârâtei la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de prezenta cauză. În motivarea acțiunii s-a arătat că, în fapt, părțile s-au căsătorit în anul 2018 din dorința de a întemeia o familie bazată pe armonie și respect reciproc. Relația de căsătorie s-a destrămat foarte repede din cauza neînțelegerilor legate de nevoile și obligațiile unei căsătorii, lipsa de comunicare și consens în ceea ce privește alegerea domiciliului conjugal și altele asemenea. Părțile s-au despărțit, în fapt, în anul 2019 și, din acel moment, părțile nu au mai păstrat legătura. În acest context, reclamantul a arătat că relația de căsătorie este grav și iremediabilă vătămată și se impune desfacerea căsătoriei. În drept, cererea de chemare în judecată a fost întemeiată pe dispozițiile art. 915 alin. (3) C. pr. civ., art. 916 C. pr. civ., art. 923 C. pr. civ., art. 373 lit. b) C. civ. În susținerea cererii au fost depuse la dosarul cauzei următoarele înscrisuri în copie: certificat de căsătorie, act de identitate al pârâtei, dovada reședinței reclamantului în Danemarca.